

GLAS

SLOVENIJE

THE VOICE OF SLOVENIA

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK — 14-dnevnik, cena \$ 2.00 — THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

26. 4. 1995

Draga gospa Olga Kovač,
ob boleči izgubi soproga Marjana
Kovača, vam in družini v imenu
Veleposlaništva RS v Canberri
izrekam naše najgloblje
obžalovanje.

Izguba gospoda Marjana Kovača
bo pustila globoko vrzel v
slovenski skupnosti v Sydneyu in
v Avstraliji.

Njegov odnos do slovenstva in
ljubezen do domovine, nam bodo
za vedno ostale v spominu.
Prosim vas, da prejmete tudi moje
osebno in Andrejino sožalje v teh
žalostnih trenutkih.

Aljaž Gosnar
Odpravnik poslov

Zavednemu rojaku
Marjanu Kovaču
v slovo

Konzulat Republike Slovenije iz
Sydneya z obžalovanjem sprejema
vest, da nas je zapustil nad vse
zavedni rojak, borec za človeške
pravice in samostojno Slovenijo,
Marjan Kovač.

Ohranili ga bomo v trajnem
spominu.

Iskreno sožalje soprogi Olgi,
otrokom in ostalim sorodnikom.

Alfred Brežnik
Častni konzul

Mojemu bivšemu predsedniku
Avstralske slovenske konference
Marjanu Kovaču

Hvala za ure skupnega dela.
Hvala za potrpljenje.

Hvala za srčnost in
požrtvovalnost, ki si jo daroval
domovini Sloveniji.

Sožalje družini.

Bivša tajnica
Stanka Gregorič

Marjan Kovač

bivši predsednik Avstralske
slovenske konference

To kar je neskončno dragoceno je
večno in nikdar ne more umreti...
Zahvaljujemo se ti za vse delo in
trud - naj ti bo lahka avstralska
zemljica. Naše iskreno sožalje
soprogi Olgi in otrokom
Slovenski narodni svet

Queensland

Marjanu Kovaču v zadnje slovo
Ostal nam boš v nepozabnem
spominu in hvala za sodelovanje.
Slovenski narodni svet Viktorije

UMRL MARJAN KOVAČ

V soboto, 22. aprila 1995
je v sydneyški bolnišnici,
po hudi bolezni, za vedno
dotrpel Marjan Kovač.
Sveta masa za pokojnika
je bila v slovenski cerkvi
sv. Rafaela v Merrylandsu,
pokopan pa je v sredo,
26. aprila 1995 na sloven-
skem delu pokopališča v
Rookwoodu v Sydneyu.

MARJAN KOVAČ se je rodil v Palčju pri Pivki
leta 1932. Maturiral je na gimnaziji v Postojni,
študiral na univerzi v Ljubljani, Trstu in Sydneyu,
kjer je diplomiral na trgovsko-ekonomski fakulteti.
Poslovna pot Marjana Kovača je bila v Avstraliji
nadvse uspešna, več o tem na 11. angleški strani.

Marjan je delal aktivno za slovenstvo vse odkar se
je priselil v Avstralijo, leta 1957. Bil je blagajnik pri
odboru Slovenskega društva Sydney, kasneje pa
blagajnik in predsednik Slovenskega avstralskega
društva v Canberri. Bil je član slovenskega odbora
za človeške pravice v Avstraliji, v času sojenja
"četverici" se je leta 1988 osebno udeležil protesta
v Ljubljani.

Bil je prvi predsednik Avstralske slovenske
konference, član odbora Slovenskega narodnega
sveta v Canberri, eden od ustanoviteljev in član
upravnega odbora Mednarodnega združenja
razvojnih partnerjev, delegat na prvem-ustanovnem
Svetovnem slovenskem kongresu v Ljubljani, bil je
bivši član glavnega odbora Svetovnega slovenskega
kongresa, član odbora Slovenskega narodnega sveta
NSW in zaradi bolezni njegov kratkotrajni, bivši
predsednik.

Marjan je predsednikoval ASK v zgodovinsko
pomembnem času, ko se je kalila slovenska
samostojnost in bil je eden tistih rojakov, ki so
pripomogli k hitrejšemu priznanju slovenske države
s strani Avstralije. Zato je tudi Slovenija izgubila
enega svojih sinov, ki v tujini bijejo bitko za njeno
boljše jutri...

Marjan,

z veliko žalostjo v srcu te bomo pospremili na tvoji zadnji
poti. Kot članu odbora in kratkotrajnemu-bivšemu
predsedniku se ti zahvaljujemo za vsako urico dela in
prizadevnosti. Mi te bomo pogrešali - ti pa počivaj v miru!

Tvoj Slovenski narodni svet

New South Wales

V TEJ ŠTEVILKI

- Iz dnevnika urednice
Pišejo nam
str. 2
- Obvestila Veleposla-
ništva RS Canberra
Slovenia is...
nova video kasetna
str. 3
- To in ono iz Slovenije
str. 4
- Muzejski napovednik
str. 5
- Po svetu
Zapisali so še v...
str. 6
- Gospodarstvo-
Certifikatska mrzlica
podaljšana do konca
leta 1995
str. 7
- Maja druga pesniška
zbirka Jožeta Zoharja
Eurosong 95, 13. maja
str. 8
- Pogovor s
Petrom Mandeljem
str. 9
- Vtisi iz Slovenije-
Mariza Ličan
Čas obletnic in
jubilejev- Queensland
str. 10
- Angleška 11. str.

OB SMRTI MARJANA KOVAČA SO SOŽALNA PISMA POSLALI:

V imenu slovenske vlade
dr. Peter Vencelj, državni
sekretar za Slovence po svetu;
dr. Jože Bernik, predsednik
Svetovnega slovenskega
kongresa; dr. Irene Mistlej,
predsednica Konference za
Slovenijo SSK; Janez Janša,
prvi obrambni minister RS,
sedaj predsednik Socialde-
mokratske stranke.

Z naslednjo številko, ki bo izšla 10. maja stopamo v tretje leto izhajanja Glasa Slovenije, prvič je izšel natanko 10. maja 1993. Vsem bralcem hvala za zaupanje!

Ponatis članka "Ocena Marizinega obiska na slovenski televiziji" (iz slovenske revije TV Kanal), ki smo ga objavili v 48. številki G.S., dne 29.3.95 je bil vzrok, da se je oglasilo nekaj naših bralcev s protestnimi pismi. Mnenje o Marizinem obisku na slovenski televiziji je zapisala v slovenski reviji TV KANAL novinarka Miša Grčar, torej so to njene misli in zaključki, v našem časniku pa sem ga objavila zaradi tega, ker govori o Marizi Ličan, vsem Slovencem v Avstraliji znani radijski urednici na SBS radiu v Sydneyu.

Gospod Ahlin (*Glas Slovenije*, "Pišejo nam" št. 49, stran 3), poskušajte, prosim, stvari postaviti na pravo mesto in ne berite stavke tako kot bi bili vam všeč, bodite pravičen razsodnik, ne krivite mene za nekaj za kar me enostavno ne gre kriviti in obrnite se "na pravi naslov".

Kadarkoli je v časniku dovolj prostora zapišem, da mnenja izražena v njem niso nujno tudi mnenja upravnega odbora ali urednice. In prav zato, ker je časnik NEODVIŠEN včasih povzamem "slabe" ali "dobre", pravične ali nepravične teme (kakor pač za koga) - in prepustim vam, dragi bralci, da presodite sami kaj je prav in kaj ni in da po svojem prepričanju tudi reagirate: se (ne)hudujete, (ne)odobravate ali (ne)potrdite oziroma se oglosite s kakšnim pohvalnim ali protestnim pismom - saj to je vendar tisti del demokracije, o kateri v Avstraliji tako radi govorimo. Osebnost sprejemam in prenesem vsako pismo, seveda, če temelji na resnici in pravičnosti; vsako kritiko, če je na mestu, in pripravljena sem svojo krivico ali napako tudi priznati, saj jo delam zato, ker DELAM, mar ne? Kot urednica marsikdaj izberem temo oziroma članek, ki tudi meni osebno ni všeč in se z njim ne strinjam. Marsikdo (napačno!) potem najde najkrajšo in najlažjo pot: me obdolži za vse kar so zapisali zgodovinarji ali novinarji, izjavili politiki ali predstavniki strank, pa celo za vse kar se je v resnici med nami zgodilo ali se dogaja in sem to zapisala tako, kot to dela vsak časnik na tem svetu.

Prav gotovo se tudi jezite name, če časnik prispe na vaš naslov pozno. Prejšnjo številko ste namreč prejeli šele po velikonočnih praznikih, čeprav je bila odposlana v sredo, 12. aprila; vsaj viktorijški naročniki bi jo morali dobiti do petka, pa je niso. Časnik je torej "potoval" iz Melbournea v Melbourne ves teden, kdaj pa ste ga dobili naročniki v drugih predelih Avstralije ne vem. Tudi ta številka bo zamujala, saj je bil vmes praznik ANZAC day. Tolažilno dejstvo je, da so v Glasu Slovenije največkrat take novice in zanimivosti, ki so vedno aktualne.

IZ DNEVNIKA

Stanke Gregorič
UREDNIČE

Ja, name se tudi jezite, če zapišem resnico da je npr. kaka organizacija nedejavna in da je zaspala...

V Slovincu sem brala članek Pavla Fajdiga pod naslovom: CESAR JE NAG! To je pravljica Hansa Christiana Andersena o cesarju, ki je namenjal veliko pozornosti svojim oblačilom in ki sta ga sleparja prepričala, da sta spretna krojača in da ga bodo zaznali v njuni obleki samo tisti, ki so pametni, drugi (torej neumni) pa ne. Pustila sta cesarja, da se je sprehajal brez obleke pred svojimi podložniki, pa si ni nihče upal zavpiti sramotne RESNICE: CESAR JE NAG! Pavel Fajdiga povezuje pravljico s pred kratkim zapisano pesnitvijo slovenskega pesnika Milana Jesiha, ki govori o istem cesarju. Pesnik piše s kančkom ironije in posmeha, razkriva slovensko družbo, ki se spreneveda, laže in hlina, da obstaja to, kar ne obstaja. In Fajdiga na koncu pravi: "Zato mogoče res ne bo odveč, če si včasih z Milanom Jesihom ponovimo: Če bo potrebno kdaj, naj se odloči / vsaj kdo med nami, saj ne rečem vsak, / ravna naj po nedolžnosti otročji, / naj krične na ves glas: Cesar je nag!"

Vaša Stanka

Stanke Gregorič

Zanimivo, kajne?

Pravijo, da namerava generalni sekretar svetovne organizacije Butros Gali za eno leto zaupati sedež agencije OZN za družino enemu izmed slovenskih mest. Zanimivo je, da je imel v otroških letih za negovalko Slovenko, zato se mu je Slovenija še posebno vtisnila v spomin, pa tudi nekaj prvih besed je mali Butros spregovoril prav v slovenščini...

PIŠEJO NAM...

Spoštovana ga. Gregorič!

Prosimo Vas, da objavite sledeče pismo v Glasu Slovenije, po možnosti v št. 50.

V Glasu Slovenije št. 48 stran 9 piše Marija Grosman: "Tudi Slovenci v Newcastlu si želimo obiskov in kulturnih prireditiv."

Upravičeni smo, da pojasnimo pisanje Marije Grosman, ki je dolgoletna tajnica, blagajničarka ter članica Upravnega odbora Avstralsko slovenskega društva TIVOLI Newcastle. To pismo pišemo trije člani društva: Ivo Klopčič - prvi in dveletni tajnik, sedaj pa že 35 let predsednik; Miha Ulčej - prvi referent za organizacijo, nekaj časa tajnik in sedaj podpredsednik in Andrej Pihler - prvi blagajnik in sedaj dolgoletni odbornik.

V 37-tih letih delovanja našega društva smo uspešno izpeljali veliko stvari in če pogledamo naše zapisnike, smo lahko samo zadovoljni in ponosni, da smo še vedno dejavni in da je v društvu še vedno približno isto število članov kot prej - 90 odstotkov našega članstva so dolgoletni člani, od tega 75 odstotkov upokojevci, kar pomeni ostareli... Naše članstvo je vedno delovalo sporazumno, z debatami in pogovori in do zaključkov smo skoraj vedno prihajali enoglasno...

In mar ni res, da smo pred letom 1990 imeli skupni piknik s člani društva Triglav iz Sydneya, kasneje pevski zbor Slovenskega društva Sydney?

Mar ni res, da smo tudi mi, v manjšem številu, obiskali VSA društva v Sydneyu?

Mar ni res, da smo v začetku skoraj VSI (vključno z mariojo Grosman) dvomili v uspeh obiska Igralske skupine Merrylands iz Sydneya? vse dokler nismo vedeli za POGOJE obiska. In ali nima tudi pater Tomaž pravice povedati svojega mnenja?

Mar ni res, da smo takoj, ko smo izvedeli za pogoje, namreč, da skupina ne bo pričakovala dobička, ampak da se bodo pokrili samo stroški, pristali na gostovanje, še posebej, ko sta se Marija in Emil Grosman ponudila, da bosta s tovornjakom pripeljala iz Sydneya vse potrebno in potem stvari odpeljala tudi nazaj? To je bila ugodna ponudba in prav lepa hvala! Za gostovanje smo se pravzaprav odločili 19.2.1995 na pikniku v M.R.C. Hamilton, ki se ga je udeležilo 20 od 38-ih članov društva. Mar ni res, da smo 6.3. 1995 sklicali sejo odbora v M.R.C. Hamilton, na kateri je bilo prisotnih vseh osem članov odbora, ki si je, kot vedno, z veseljem razdelilo delo? Emil in Marija Grosman, Jožica Brailih, Rihard Prinčič, Miha Ulčej, Jože Črnogoj, Cilka Prinčič, Pepca Črnogoj, gospa Mavrič in Albina Mavrič, Paula Koločev, Ivo Klopčič...to je bila "TISTA MALA SKUPINICA", ki vedno tako marljivo in pridno dela in pomaga pri naših prireditvah, in vsi so člani našega društva. Da smo igro "Micki je treba moža" sploh videli je bil pravi čudež, upamo pa, da jih bomo imeli še več. Člani odbora in društva imajo na sestankih vedno priložnost predlagati, sprejeti ali odbiti predloge z večino glasov. Tudi Marija Grosman je članica upravnega odbora in bi bilo boljše, če bi se problemi reševali za okroglo mizo in ne po radijskih valovih ali časopisih.

Vsi Slovenci cenimo svoj materin jezik in vsi smo ponosni na svojo kulturo in prav zato smo tudi mi, v Newcastlu leta 1958 ustanovili svoje Avstralsko slovensko društvo Tivoli - ostali smo mu zvesti še danes in upamo, da bo delovalo še lepo vrsto let...najlepša hvala vsem našim zvestim članom za dolgoletno delo v upanju, da se nam bo priključilo še več rojakov.

S slovenskim pozdravom

Ivo Klopčič - predsednik

Miha Ulčej - podpredsednik

Andrej Pihler - odbornik

Newcastle, 10. 4. 1995

Kingsford, 5.4.95.

Draga gospa Stanba!

Jaz Vam čestitam! Kot 82 letni Ljubljaničan se z Vami prav iskreno veselim z Vašim porabilom na obisk Slovenije! Je že tako porabilo upravljeno nasluhiti ste to prav gotovo! Z Vašim trudom kot glavna urednica "Glas Slovenije!" po možnosti obiščite čim več slovenskih mest predvsem, severda, Maribor, Ljubljano, Lelje! Lepo Gorenjsko kot so Bled in Bohinj! Prijetno Dolenjsko kot Novo mesto! Prinesite čim več vaših vtisov, katere so odlični! Napišite čim več člankov, katere bodo brali v Glasu Slovenije! Na splošno veliko reporterji s slovenskimi politikarji kot so Januz Janca (I) in drugi. Severda, hie vsi to mislim glede obiskov tuznih mest pa ne vem kakšen program imajo za čas, tisti ki so las porabili. Iskalihor pa dobro uporabite to izredno porabilo!

Z ljupimi pozdravi tam in tū družini!

Tas vclan bralac

Karl Urban

Hi: Prangi liden 15. aprila bo minulo 45 let odhaja živim v Sydney-u!

Spoštovana gospa Gregorič!

Strinjam se s protestom g. Ahlina iz Adelaide (Glas Slovenije, št. 49, stran 3). Čas je že, da zna vsakdo razločevati, da je domovina in narod eno, drugo pa je režim ali vlada. Režim pride in gre, narod in domovina pa ostane. Zato naj bo tu spet pribito, da izseljenci nismo nikdar in nikoli "pljuvali" na našo domovino. Res je le, da se nismo strinjali s komunističnim režimom, ki je skoraj petdeset let stiskal naš narod. Naj ponazorim s primerom Avstralije, kjer živimo. Če kritiziram tukajšnjo vlado ali vladajočo stranko, to sploh ne pomeni, da kritiziram Avstralijo.

Tudi jaz Vam želim srečno pot v domovino na sestanek urednikov izseljenskih publikacij, ki bo nekaj zgodovinskega in Vas pristržno pozdravljam.

Pater Valerijan Jenko, Merrylands, NSW, 20.4.95

Draga urednica!

Lepega nedeljskega jutra sem se sprehajal po Queens parku v Geelongu, ko se je nenadoma zabliskalo in zagrmelo. Kot iz škafa se je vlila ploha. V bližini sem opazil votlo drevo in hitro smuknil v luknjo. Ko sem čakal da neurje preneha, sem zaspal in se prebudil šele čez nekaj ur, ko je zopet zasijalo sonce. Hotel sem ven, toda zaman. Ni in ni šlo! Kaj pa sedaj? V tej votlini bom moral umreti - me je spreletelo. Spomnil sem se vseh dobrih pa tudi vseh slabih dejanj, ki sem jih napravil v svojem življenju. Ko sem se spomnil, da še nisem poravnal naročnine za Glas Slovenije, sem se počutil tako majhnega, da sem z lahkoto stopil ven skozi luknjo in zato sedaj prilagam ček za naročnino.

Draga urednica, vaš list mi je zelo všeč in Vam čestitam za Vaše požrtvovalno delo in upam, da boste tako nadaljevali. Lep pozdrav Vam in vsem bralcem.

Jože Ramuta, Geelong, VIC, 14. 4. 95

Naš zvesti naročnik **Marjan Kovač** je končal svojo življensko pot.

Marjan, odšel si, kot so odšli mnogi, odšel si, kot bomo odšli mnogi...

Naj ti zemlja avstralska nudi tiho in mirno zavetje.

Vsem žalujočim naše sožalje.

Upravni odbor in uredništvo Glasu Slovenije

VELEPOSLANIŠTVO
REPUBLIKE SLOVENIJE
CANBERRA

OBVESTILO

Veleposlaništvo Slovenije v Canberri obvešča, da je g. Aljaž Gosnar, odpravnik poslov na delovnem obisku v Sloveniji od 16.4. 95 do predvidoma 2.5. 95. Zato v aprilu ni bilo konzularnih dni. Veleposlaništvo v času njegove odsotnosti posluje normalno.

V mesecu maju 95 je spored konzularnih dni kot sledi:

SYDNEY, sreda, 17. maja

— Od 09. do 12. ure v Slovenskem verskem in kulturnem središču Merrylands

— Od 15. do 18. ure v Slovenskem društvu Sydney

MELBOURNE, četrtek, 18. maja

— Od 15. do 18. ure v Slovenskem društvu Melbourne

Melbourne, petek, 19. maja

Od 09. do 12. ure v prostorih SNS v Verskem in kulturnem središču Kew.

G. Aljaž Gosnar z družino bo 19. maja odpotoval na Tasmanijo, kjer se bo srečal s tamkajšnjimi Slovenci ter se udeležil slovesne prireditve ob odkritju plošče slovenske skupnosti v Tasmaniji na "Zidu prijateljstva" v Hobartu.

SLOVENIA IS...(2) - nova video kaset

Vsi se še sigurno spominjate video kasete SLOVENIA IS...(1), ki prikazuje Slovenijo in tamkajšnja dogajanja v letih 1993-94.

Pred velikonočnimi prazniki je izšla nova kaset SLOVENIA IS...(2), ki prav tako ponuja podobo Slovenije: od preprostih kmečkih vasi, do turistične Jadranske obale, mednarodno razstavo letalstva, regate na vodah, vinsko razstavo, naše najstarejše zapise - Brižinske spomenike, lepoto slovenskih cerkva, slovensko kuhinjo, ljubljansko letališče, zlatarno Celje, gorska reševanja, 850-letnico proslave mesta Ljubljane, Dravsko dolino, tuje investicije in ALPIÑO - tovarno najboljših smučarskih čevljev na svetu. Ob vsem tem pa nudi gledalcu vzoperdni užitek s prizori prelepe Slovenije in zvoki njene glasbe.

Video kaset SLOVENIA IS... je 57 minutna in stane AUD 25.00, lahko pa jo naročite pri

SLO-Impex Co. na 25 Reserve Road, Beaumaris 3193

Telefon: (03) 589 6094

Fax: (03) 589 6085

Marizi Ličan

Ob izgubi očeta naše iskreno sožalje.
Upravni odbor in uredništvo Glasu Slovenije

TEČAJNA LISTA - slov. tolarjev (SIT)
April 1995

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	84. 6136	85. 1228
Nemčija	1 DEM	81. 2927	81. 7819
ZDA	1 USD	113. 8911	114. 5765

Srednji tečaj hrvaške kune: 2230.0000 SIT za 100 kun

Avstralija odprla svoje diplomatsko predstavništvo

Avstralija je 12. aprila 1995 v Ljubljani odprla svoje diplomatsko predstavništvo. Kot smo že poročali, ga bo vodil častni konzul Viktor Baraga. Na odprtje je prišel avstralski veleposlanik na Dunaju Walker, ki je pristojen tudi za Slovenijo. Predstavništvo bo zelo pomembno za krepitev stikov med državama, še posebej pa zato, ker v Avstraliji živi veliko število Slovencev.

Posvet slovenskih veleposlanikov - na srečanju tudi Aljaž Gosnar, odpravnik poslov Veleposlaništva RS v Canberri

Na Brdu pri Kranju so potekali 18. in 19. aprila dvodnevni pogovori z vodji slovenskih diplomatsko-konzularnih predstavništev v tujini, kakih trideset jih je bilo. Uvodni nagovor je imel zunanji minister Zoran Thaler, s političnimi in gospodarskimi razmerami v Sloveniji pa so prisotne seznanili še premier dr. Janez Drnovšek in minister za ekonomske odnose in razvoj Janko Deželak ter državna sekretarka za ekonomske odnose Vojka Ravbar. Veleposlanik pri Evropski uniji (EU) dr. Boris Cizelj je govoril o odnosih med Slovenijo in EU, z referati pa so se oglasili tudi drugi. Zvečer je diplomatom priredil večerjo predsednik Slovenije Milan Kučan.

Novi scenarij praznovanja 50. obletnice osvoboditve

Parade in mimohoda torej ne bo. Načrti za praznovanje pa so še vedno podobni pravi kolobociji. Državne slovesnosti pod geslom *Slavolok pogleda* - umetniška sinteza filmske, slikarske, fotografske, baletne, glasbene in gledališke ustvarjalnosti in športne dejavnosti - naj bi se pričele v soboto, 13. maja v Cankarjevem domu v Ljubljani. Nadaljevale naj bi se v nedeljo z mašo v Stolnici. Zatem naj bi bila na Trgu republike razvrstitev slovenske vojske, borcev NOB in predstavnikov veteranov osamosvojitvene vojne. V postavitvi naj bi predvidoma sodelovalo okoli 900 ljudi. Predsednik republiškega odbora Zveze združenj borcev NOB Ivan Dolničar je povedal, da se ne strinjajo z omenjenimi spremembami in zahteval naj bi se vnovič sestal organizacijski odbor. Drugi pa pravijo, da je sprememba scenarija (namreč da ne bo parade in mimohoda) kapitulacija pod pritiski desnice. Mesec maj je pred vrati - nesporazumi pa tudi.

Prireditve domobrancev

Ob 50. obletnici pobojev domobrancev in drugih Slovencev leta 1945, bo Nova slovenska zaveza pripravila številne prireditve. Poleg več spominskih slovesnosti in maš (Kočevski rog, Teharje) bo 29. junija v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani uprizoritev triptiha z

naslovom *Resurrecturis* (Tisti, ki bodo vstali). Oblikovana bo na temo pesnitve Tineta Debeljaka *Velika črna maša* za pobite Slovence. France Pibernik je zapisal, da je to literarno delo, ki bi mu po Prešernovem Krstu pri Savici težko našli ustrezno primerjavo, zato ni čudno, da je Alojz Rebula imenoval Tineta Debeljaka "patriarh slovenske emigrantske kulture". Knjiga *Velika črna maša* je izšla v Argentini leta 1949 - to je več kot 200 strani dolga pesnitev, ilustrirana z lesorezi in linorezi, opremljena pa je s slovenskim, španskim in angleškim uvodom. Ponatis *Velike črne maše* je izšel pri založbi Karantanija leta 1990, dan pred spravno slovesnostjo v Rogu.

V Sloveniji že praznujejo

Letos bodo v Sloveniji sestavili državna praznika 27. april - dan OF in 1. maj in si tako privoščili dolge počitnice. OF - Osvobodilna fronta je bila ustanovljena poleti 1941.

Spet manj Slovencev

Čez četrto stoletja naj bi bilo Slovencev le 2,2 milijona, čeprav bi jih moralo biti vsako leto 8400 več. Število rojstev se je lani zopet skrčilo in tudi v bodoče ne kaže dobro.

Nadvlada moških se kaže tudi v slovenskem jeziku

Slovenska vladna delegacija se bo v začetku septembra prvič udeležila svetovne konference žensk v Pekingu. Na konferenci bo 184 delegacij članic OZN razpravljalo o položaju žensk, med njimi tudi Slovenke, o seksistični rabi slovenskega jezika. N.pr. če je šlo sto žensk na Triglav in jih je vodil en sam moški, so vsi skupaj bili na Triglavu, čeprav so bile na gori predvsem one in samo en moški itd.

Novi carinski predpisi

V Sloveniji so doslej uporabljali stare jugoslovanske predpise za izvajanje celotnega carinskega postopka. Novi slovenski carinski zakon je že začel veljati v začetku letošnjega leta, uporabljati pa se bo začel s 1. julijem letos. Do 1. maja mora Slovenija sprejeti še vse podzakonske akte.

Kongres Socialdemokratov (SDSS)

Četrty kongres Janševe Socialdemokratske stranke Slovenije bo 27. maja 1995 v Topolšici. Na njem bo sprejet nov program stranke, dopolnjen pa bo tudi statut, saj se je članstvo v zadnjem letu povečalo za več kot štirikrat.

Kongres Slovenskih krščanskih demokratov (SKD)

Letna konferenca je bila v Velenju pod naslovom *Za Slovenijo - samozavestni in odprti*. Najpomembnejši del je bilo poročilo predsednika stranke Lojzeta Peterleta. Ugotovili so, da so uspešno

fianančno poslovali, zadovoljni pa so tudi z rezultati decembrskih volitev za županska mesta. Potrdili so uspešno Peterletovo politiko in zaključili, da bodo ostali v vladni koaliciji.

Srbski očitki Milanu Kučanu

Izjave predsednika Kučana o normalizaciji odnosov s takoimenovano Zvezno republiko Jugoslavijo (ZRJ) so v Beogradu ocenili za precenjevanje, naivnost in "pomanjkanje realnosti". Predsednik Kučan je namreč Srbom postavil pet pogojev: konec vojne v BiH, odrekanje ozemeljskim pretenzijam (v BiH in na Hrvaškem), izpolnitev pogojev za mednarodno priznanje, pristane na enakopravno dediščino nekdanje YU in priznavanje jurisdikcije mednarodnega sodišča za vojne zločine. Beograjski odgovori: konec vojne v BiH je odvisen od "sprtih strani", oni pri tem nimajo nič; ozemeljske pretenzije so izmišljeni argument; tudi pogoj o mednarodnem priznanju je nerealen, saj je ZRJ članica ZN in KVSE, uradne stike pa ima s 140 državami; kar zadeva dediščino, bo treba najprej "odpraviti probleme, ki so nastali zaradi enostranskih secesij"; pogoj o priznavanju sodišča za vojne zločine pa so kar ignorirali.

Svetovni slovenski kongres o spravi

Je sprava sploh mogoča? SSK je pripravil okroglo mizo o tej temi, povabilu pa se je odpovedal Anton Drobnič, ker je menil, da je sestava sodelujočih preveč enostranska. Spomenka Hribar je enačila komuniste z domobranci ter dejala, da smo se Slovenci preko negativnih sil nacifašizma in boljševizma spopadli med seboj. Vprašala se je, ali moramo zdaj še nadaljnih 45 let živeti pod totaliteto druge resnice (domobranske), če smo prej živeli 45 let pod totaliteto komunistične. Dr. Branko Agneletto iz Trsta pa je dejal, da sprava s tistimi, ki so nas 45 let "vozili" tako, kot so nas, ni mogoča. Nasploh je glede sprave večina izrazila mnenje, da je ta tako rekoč nemogoča.

Med ovadenimi trgovci z orožjem Janša in Bavčar

Primož Trebežnik, temeljni javni tožilec iz Kopra je na mizo dobil ovadbe kriminalistov ministrstva za notranje zadeve zaradi nezakonite trgovine z orožjem. Med šestimi ovadenimi so tudi Janez Janša, Igor Bavčar in Niko Oman. Dokazi so zaenkrat še pomanjkljivi, predvsem glede zasebnih bančnih računov v tujini, na katere se je baje stekal denar od prodanega orožja. Ob prihodu v Koper je bila pošiljka orožja leta 1991 vredna 8.963.800 US dolarjev. Ovadba ni mogla mimo premiera Drnovška, in navzven je videti, da so predvolilni topovi že pričeli streljati, saj predvidevajo, da bi Janša postal lider desne koalicije, če bi ta zmagala na naslednjih volitvah.

Po velikem potresu v Ljubljani

LJUBLJANA — Potres v Ljubljani 1895 - 1995.

V novem krilu Narodne galerije je odprta razstava o posledicah katastrofalnega potresa pred 100 leti, 14. aprila 1895, ki je bistveno spremenil podobo Ljubljane. O dogodku pričajo 1500 razstavnih predmetov, dokumenti in slikovno gradivo. Razstava je razdeljena na dva dela: v prvem so predstavljeni Ivan Hribar kot politik, župan in prijatelj, ljubljanski meščani v drugi polovici 19. stoletja, podoba Ljubljane pred potresom in po njem, predmeti, ki ilustrirajo način življenja ljubljanskih meščanov, regulacijski načrt in načrti za nekatere nove stavbe. Drugi del prikazuje dogodke iz tistega časa z interaktivnim videoprogramom, slikovnimi albumi, časopisi in literaturo. Razstavo je oblikoval Novi kolektivizem.

MARIBOR — V Muzeju narodne osvoboditve so 20. aprila odprli razstavo ob 50. obletnici osvoboditve: *Osvoboditev Maribora in Peta prekomorska brigada*. Gostuje Muzej novejšje zgodovine Celje. Razstavljeni so: fotografsko gradivo, dokumenti, uniforme in osebni predmeti. Glavnino brigade so sestavljali v nemško vojsko nasilno mobilizirani Štajerci in Gorenjci, ki so po odprtju druge fronte prebegnili k zaveznikom, predvsem k Angležem in Američanom.

STIČNA — Od 20. aprila je v Slovenskem verskem muzeju v cistercijski opatiji Stična odprta razstava: *Meniški redovi - benediktinci, cistercijani in kartuzijanci*. Predstavljen je del gradiva z razstave *Samostani v srednjeveških listinah na Slovenskem*, ki jo je Arhiv RS prvič postavil 1993. Tokrat so predstavljeni benediktinski (Gomji grad), cistercijski (Stična in Kostanjevica na Krki) in kartuzijanski samostani (do leta 1500 so delovale kartuzije Žiče, Jurklošter, Bistra in Pleterje) in redovi. Na ogled so fotografije, historične upodobitve samostanov po Valvasorju in Vischerju ter posnetki današnjih samostanov iz zraka. Predstavljene so originalne listine na pergamentu in pečati, med katerimi sta posebno dragocena pečata (edina ohranjena) avstrijskega nadvojvode Rudolfa IV. Prikazan je tudi razvoj pisave in poslovanja cesarske, papeške, plemiške in samostanske pisarne. Razstava je postavljena ob mednarodnem simpoziju *Poslanstvo meništva na Slovenskem*.

NOVO MESTO — *Pečatniki Novega mesta*. Do 5. junija je v Novem mestu odprta razstava 40 pečatnikov različnih društev, ustanov in zasebnikov, posvečena je 630. obletnici podelitve mestnih pravic Novemu mestu. Sedmega aprila 1365 je avstrijski vojvoda Rudolf IV. izdal privilegijsko listino, s katero je ustanovil mestno naselbino Rudolfswert.

Skavti in gozdovniki na Slovenskem. Do 24. aprila so bili na ogled prapori, fotografije, rekonstruirani skavtski tabor, modeli tabornih ognjev in filmski posnetek gozdovniškega tabora v Gozd-Martuljku leta 1936. Razvoj skavtske in gozdovniške organizacije v Sloveniji od začetkov (skavti leta 1922, gozdovniki 1925) prek prepovedi delovanja med okupacijo do nastanka Zveze tabornikov Slovenije (leta 1951) in skavtskih skupin v begunskih taboriščih, v emigraciji in med slovensko manjšino v Avstriji in Italiji.

MURSKA SOBOTA — Do 28. aprila je bila v Pokrajinskem muzeju v Murški Soboti na ogled razstava *Drobci nekega vsakdana*. Razstava srednjeveških in novoveških predmetov, ki so jih ljudje včasih uporabljali v vsakdanjem življenju, najdenih v zadnjih letih med arheološkimi izkopavanji na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju.

NOVA GORICA — *Vinarske podobe*, razstava bo trajala do 30. junija. Prikazuje tehnološke spremembe v kletarstvu od sredine 19. do začetka 20. stoletja. Razstavljeni so predmeti in "poučne risbe" iz vinarskih knjig in kmetijskih časopisov.

CELJE — 20. aprila so odprli razstavo *Meščanstvo v provinci* - iz življenja celjskega meščanstva v 19. stoletju. Predstavljeno je razgibano obdobje od katastrofalnega požara leta 1798 do začetka prve svetovne vojne, ko se je Celje iz provincialnega mesta preoblikovalo v sodobno srednjeevropsko industrijsko središče.

IDRIJA — *Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrije*. To je stalna razstava, ki je tematsko razdeljena na osem sklopov: *geološki prikaz* kamnin, fosilov, rude in mineralov, *originalno dokumentarno gradivo* o razvoju rudnika in mesta, *prikaz urbanističnega razvoja kraja* (trgi, ulice, najpomembnejše idrijske stavbe), *živosrebrni stolp* (grajski stolp, preurejen v sestop v jašek), kjer so predstavljeni prizori iz rudnika, orodje in pripomočki za delo), *znamenite osebnosti*, povezane z razvojem mesta in rudnika (tehniški strokovnjak in graditelj klavž Jožef Mrak, prvi akademsko šolani idrijski rudniški zdravnik, ki je postavil temelje medicine dela, Joanes Antonius Scopoli, utemeljitelj slovenske geologije in ravnatelj rudnika Marko Vincenc Lipold), *metalurgija* (predelava rude, načrti za peči, fotografije in predmeti), *gozdarstvo* kot ena izmed gospodarskih panog, ki so tesno povezane z delovanjem rudnika (plavljenje lesa s pomočjo klavž), *življenski utrip mesta* (družabno, kulturno in športno življenje do konca 19. stoletja do I. svetovne vojne).

ŠKOFJA LOKA — Loški kruhki

Velikonočna razstava značilnih malih kruhkov, v žgani glini je bila postavljena do 24. aprila. V Škofji Loki so se s peko kruhkov na začetku 18. stoletja ukvarjale klarise, po letu 1782 pa tudi uršulinke. "Nunski lect", kakor so kruhke imenovali, je bil namenjen predvsem cerkveni in posvetni gosposki ter meščanom, med druge sloje ptebivalstva so poenostavljeno pripravo peciva konec 18. stoletja prenesla dekleta, ki so se pri nunah učila kuhanja. Na razstavi so bili na ogled tudi ornamentni vzorci, značilni za modele za peko kruhkov, ki jih je v žgano glino prenesla Marjeta Pikelj. (Op.u.: Kakšna slučajnost - prav včeraj sem imela kratak obisk iz Slovenije, sorodnika, zakonca ing. Miša in Marjeto Zavavdlav iz Ljubljane je pripeljal v uredništvo G.S. naš naročnik Rihard Nemeč in podarila sta mi glinasti ornamentni kruhek Marjete Pikelj; hvala jima, srečno pot nazaj domov!) Če se bo kdo izmed naročnikov mudil v Sloveniji, lahko kupi te spominke tudi pri sami Marjeti Pikelj, Pot v hribec 18 A, Ljubljana-Čenuče, telefon: 061/372-507.

Loški kruhki v žgani glini v Loškem muzeju.

☀ Škofjeloški mali kruhek ☀

Je pečen iz rzene ali bele moke, medu in začimb - papra, cimeta in "nageljnovc" štupc. Testo je oblikovano v lesene rezljane modele različnih oblik in motivov.

Mali kruhki so krepili ali raznih praznikov - za Veliko noč, Božič, Novo leto, sv. Tri kralje, za sv. Miklavža. Pristajali so ga na ognjanju in semih. Bil je svatbeno in godovno darilo, dar med dekleti in fanti otrokoma slastica.

Leseni modeli so odlični primerki znanja Škofjeloških redovnic, samostanov in domačih rezbarskih mojstrov.

Izdelano v žgani glini po starih lesenih modelih z dovoljenjem njihovih lastnikov.

☀ ☀

PULA

Prvi svetovni kongres Istranov, začel se je 13. aprila (trajal je tri dni), je organiziral organizacijski odbor "Pool Histria". Udeležili so se ga župani istrskih mest in občin, istrski predstavniki v saboru, povabljeni so bili predstavniki združenj pregnancev (ezulov) iz Italije, Amerike in Argentine.

Ceprav na kongres niso povabili številne Hrvatke iz Istre in hrvaške organizacije po svetu, so se mnogi tega vseeno udeležili, tako tudi avstralski. Istrska demokratska stranka IDS si s pomočjo raznih jugo-nostalgikov in italijanskih fašistiv prizadeva, da bi se Istra "osamosvojila", po njihovem postala "svobodna", brez kakršnega koli referendum ali volitev, toda kongres se je končal s pravim fujksom za IDS. Stvari so se obrnile v korist lojalnih Hrvatov, ki so bili v večini, šele tretji dan. Kongres je prišel z delom brez hrvaške himne, ta je bila prepovedana. Nekaj Hrvatov jo je zapelo šele na koncu kongresa in še to zunaj, saj so jim v dvorani izključili elektriko in mikrofon. Srečanje je potekalo pretežno v italijanskem jeziku in tokrat so prišli na dan jasno in glasno pravi načrti IDS, ki se sicer spreneveda, češ kako spoštuje hrvaško državo. Ceprav je bila na kongres uradno objavljena tudi slovenska Istra, se na povabilo ni odzvala, prisotnih je bilo le nekaj posameznikov.

GRADEC

Slovenski in hrvaški varčevalci izgubili denar v avstrijski banki. Svoje prihranke je v banko BHI naložilo 30 tisoč Slovencev in 20 tisoč Hrvatov. Zato so ustanovili Združenje oškodovancev, ki poleg različnih pritiskov in vplivov neposredno na avstrijski parlament, organizira tudi vsak petek protestni zbor pred BHI banko.

MOSKVA

V oddaji Itogi (Tednik) neodvisne televizije je prvi ruski fašist Aleksej Vedenkin napovedal zbor argentinskih in ruskih nacistov ter "pijančevanje v imenu miru" - kje? V Sloveniji!!! Vedenkin je nekdanji pripravljalec evropskih popotovanj voditelja stranke LDPR Zirinovskega. Člani kluba esesovcev naj bi se v Sloveniji spoznali in spoprijateljili. Kot vse izgleda se po lanskem škandalu Vedenkin ponovno vrača razgrajat na Bled.

GORNJI SENIK

V Porabju bo letos 7. maja prvič birma v slovenskem jeziku; birmanska slovesnost bo pravzaprav potekala v slovenskem in madžarskem jeziku. Pred kratkim sta mariborska škofa dr. Franc Krambereger in dr. Jožef Smej obiskala sombateljskega škofa Istvana Konkolija. Govorili so o dušno pastirskem delu v Porabju, sklenili so, da bo odslej bogoslužje vsako nedeljo in vsak zapovedani cerkveni praznik ob uri, ki bo primerna za slovenske vernike, in da ne bo moteno bogoslužje v madžarskem jeziku. Tako se bo tudi v teh krajih slovenski jezik ohranjal in krepil.

PARIZ

V Parizu je še pred nedavnim francoski predsednik Francois Mitterand odprl veliko retrospektivno razstavo znanega slovenskega slikarja Zorana Mušiča. Odprta se je udeležil tudi slovenski predsednik Milan Kučan. Predsednika sta se pogovarjala o možnostih vstopa Slovenije v Evropsko zvezo in o razmerah na Balkanu. Mušiča so francoski mediji videli kot "dediča treh različnih kultur: slovenske, germanske in italijanske" ter "nega najbolj samosvojih in nepoznanih slikarjev iz generacije, ki se je uveljavila po drugi svetovni vojni".

SLOVENEK

Dnevnik Slovenec je 1. aprila 1995 zapisal sledeče (je to morda prvoaprilska šala ali pa kar resnica?).

Na izredni seji se je sešel ljubljanski mestni svet in obravnaval akutno problematiko: neustrezno poimenovanje ulic in predlogi za preimenovanje. Nekaj občanov in skupin je namreč vložilo več pritožb in predlogov.

Skupina svetnikov iz vrst Drnovškove Liberalno demokratske stranke (LDS) zahteva, naj se preimenuje Janševa ulica (Bežigrad). Dobro leto po Depali vasi je po mnenju predlagateljev nesprejemljivo, da nam predstavniki ameriškega obrambnega ministrstva in sveta za varstvo človekovih pravic očitajo, ker imamo ulico, še za njegovega življenja poimenovano po eklatantnem kršitelju človekovih pravic in krivcu za vojno v nekdanji in prihodnji Jugoslaviji (op.u.: seveda mislijo na Janeza Janšo; tako Slovenec Slovincu? Srbom in raznim Zimmermannom potem res ne moremo zameriti, če pišejo te iste stvari in če pri celotni zadevi pozabljajo na ime Milošević, saj jih lahko slišijo "iz prvih ust" - od nekaterih Slovencev, ki se očitno bojijo, da bi Janša na novih volitvah postal slovenski voditelj in ne izbirajo sredstev da bi ga pri tem onemogočili). Hkrati s tem predlagajo, naj se ta ulica preimenuje v Rizmanovo, saj si ime človeka, ki je svetovno intelektualno elito obvestil o zločinstvih nekaterih naših voditeljev, zasluži vsaj tako skromno obdolžitev. (Op.u.: podčrtalo uredništvo G.S.).

LJUBLJANSKE NOVICE, LJUBLJANSKI ZVON
ALI LJUBLJANČAN ?

Ljubljančani bodo dobili svoj časopis. Novi časopis bo brezplačno obveščal občane o dogodkih o mestu in delu mestnih organov, dobilo pa naj bi ga približno 110.000 gospodinjstev, izhajal naj bi enkrat mesečno. Po mnenju svetnikov dnevni časopisi ne obveščajo Ljubljančanov dovolj razumljivo. Eden od predlagateljev sklepa je bil Mihael Jarc (SKD), da bo časopis prispeval k dvigu demokratizacije meščanov, saj bodo imeli vsi dostop do njega.

INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE

Mednarodna izdaja ameriškega časnika je pred dnevi svojo tristransko prilogo namenila Sloveniji. Objavljeni so članki o gospodarskem preoblikovanju države, ki je lani prineslo presenetljive dosežke, o lastninjenju in o tujem vlaganju v Slovenijo, o slovenskem bančnem prispevku, med mednarodno znanimi podjetji pa so predstavljeni Adria Airways, Cankarjev dom, Elan, Gorenje, Kompas Hollidays, Mura, Rogaška, Smelt in Svetovno trgovinsko središče (World Trade Center). Nekaj svojih misli sta prispevala predsednik države Milan Kučan in premier dr. Janez Drnovšek.

NEWSWEEK

Londonski Newsweek v svojem članku *Najboljše z Vzhoda* predstavlja nekatere umetnike iz Srednje in Vzhodne Evrope in med njimi omenja tudi mariborsko Narodno gledališče ter režiserja Tomaža Pandurja.

Enaintridesetletni Pandur je na nedavnem festivalu v Gradcu dosegel najboljše kritike za svojo dramatisacijo romanov Dostojevskega pod naslovom *Ruska misija*, piše časnik in dodaja, da se je Pandur že pri sedemindvajsetih letih, ko je prevzel vodenje mariborskega gledališča, odločil, da bo iz njega naredil nekaj, kar bo presegljo najboljša gledališča slovenske prestolnice. In to mu je uspelo, ugotavlja Newsweek. Pandur obsoja "nacionalistično ksenofobijo", ki se v tem delu sveta širi kot nalezljiva bolezen in duhovni provincializem.

CERTIFIKATSKA MRZLICA PODALJŠANA DO KONCA LET 1995!

Slovenska vlada je v začetku februarja sprejela sklep o podaljšanju predtem zakonsko določenega roka za naložbe certifikatov državljanov za šest mesecev (do konca leta 1995!). Za podaljšanje tega roka so se odločili zato, ker večina javnih prodaj delnic podjetij še ni bilo pripravljenih. S tem so želeli omogočiti vsem udeležencem v privatizaciji enake oziroma vsaj podobne pogoje.

KATERE DRUŽBE ZA UPRAVLJANJE ŠE ZBIRAJO CERTIFIKATE?

ARKADA, d. o. o., bo do predvidoma 30. 6. 1995 zbirala certifikate v pooblaščen investicijsko družbo **ARKADA DVA, d. d.** **ARKADA DVA** vpisuje delnice bodočih delničarjev z najnižjo prodajno ceno ene delnice, ki znaša 1.025 tolarjev.

ATENA DZU, d. o. o., bo v svojo pooblaščen investicijsko družbo **ATENA TRI, d. d.**, zbirala certifikate najpozneje do 11. 6. 1995 oz. do vpisa vseh delnic do višine 9.520.460.000 tolarjev.

AVIP DZU, d. d. o. Ustanovni kapital sklada **Vipa Invest 2**, ki bo zbiral certifikate predvidoma do 30. 8. 1995, znaša 2.500.000.000 tolarjev.

CERTIUS, d. d. Pooblaščen investicijska družba **Certius II** je začela polniti svoj drugi sklad z razpisanim kapitalom 2,0 milijardi tolarjev 24. 1. 1995, vplačevanje in vpisovanje delnic pa naj bi končali predvidoma 30. 6. 1995.

DIVIDA, d. d. Družba za upravljanje **Divida** je 5. 2. 1995 odprla **Kompas** sklad 2. V sklad s 3,0 milijardami tolarjev razpisanega kapitala bodo vpisovali certifikate državljanov najpozneje do 5. 8. 1995.

INTARA S&P je za vse tiste, ki še niste vložili svojih certifikatov, ustanovila pooblaščen investicijsko družbo **MERCATA I, d. d.**, (z razpisnim kapitalom 5,0 milijard tolarjev), ki zbira certifikate državljanov od 18. 1. 95 do predvidoma 18. 7. 95.

LB MASKIMA, d. o. o., je po uspešno končanem zbiranju

Lastniške certifikate lahko do konca leta 1995 vložite še v 17 pooblaščenih investicijskih skladov ali pa zamenjate za delnice približno 100-tih slovenskih podjetij. Revija Naša Slovenija vam predstavlja vseh 17 investicijskih skladov in naložbeno najzanimivejša podjetja.

certifikatov v skladu **Maksima 1** odprla še sklad **Maksima 2** s 7 milijardami tolarjev razpisanega kapitala. Načeloma bo vpis v **Maksimo 2** trajal do 26. aprila oz. do zapolnitve sklada.

KBM INFOND, d. o. o., je začel zbirati certifikate v že tretji veliki sklad te največje štajerske družbe za upravljanje investicijskih skladov – **INFOND-ZLAT** – 23. 1. 95. Certifikate bo mogoče vpisati in zamenjati za delnice **Infonda** do 31. 7. 95. Če bodo s certifikati pokrili 9,25 milijarde tolarjev razpisanega kapitala že prej, potem bodo sklad zaprli že pred tem rokom.

KMEČKA DRUŽBA, d. d., je prav tako že napolnila dva svoja sklada, katerih skupna nominalna vrednost znaša 19 milijard tolarjev. Od 1. marca do predvidoma 1. decembra pa zbira certifikate v **Kmečki sklad 3**. V **Kmečki** družbi predvidevajo, da jim bodo upravičenci do certifikatov zaupali v upravljanje približno 25 milijard tolarjev »certifikatnega« denarja.

NACIONALNA FINANČNA DRUŽBA, d. o. o. V pet skladov **NFD** so državljanji vpisali kar za 30 milijard tolarjev certifikatskega kapitala, tako da za zdaj v te sklade ni več mogoče vložiti certifikatov.

Če bodo državne agencije zvišale največjo možno vsoto s certifikati zbranega kapitala (nad 30 milijardami tolarjev), potem bo **PID** lahko nadaljevala zbiranje certifikatov.

NIKA DZU, d. d., vpisuje do 30. 6. 95 certifikate v pooblaščen investicijski sklad **NIKA PIDI** z razpisnim kapitalom 4,0 mrd SIT.

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV, d. d., je ustanovila drugi sklad **Pomurska investicijska družba 2, d. d.**, z razpisnim kapitalom 1,5 milijarde tolarjev, ki bo zbiral certifikate predvidoma do 30. 6. 95.

PRIMORSKI SKLADI, d. o. o.: Državljanji lahko svoj certifikat vložijo še v pooblaščen investicijsko družbo **MODRA LINIJA 2, d. d.**, načeloma do 30. 7. 95. **Modra linija 2** je razpisala 2,5 milijarde tolarjev kapitala.

PROBANKA DZU, d. d., je 19. januarja začela vpisovati certifikate v sklad **ZLATA MONETA II, d. d.**, (4,0 milijarde tolarjev). Z zbiranjem bodo predvidoma končali 19. 7. 95.

PROFICIA – DADAS DZU, d. o. o., je razpisala zbiranje certifikatov v investicijski sklad **PID Dadas I, d. d.**, do predvidoma 1. 8. 95. V **Proficii** nameravajo zbrati eno milijardo tolarjev certifikatnega kapitala.

S HRAM, d. d.: Družba za upravljanje **HRAM** bo vpisovala certifikate v sklad **Trgatev**, d. d., načeloma do 1. 8. 95.

VIZIJA DZU, d. d., **PB** je ustanovila nov sklad z imenom **DPB VIZIJA I, d. d.**, ki bo skušal zbrati 3,0 milijarde tolarjev razpisanega kapitala vse do avgusta 1995.

CERTIFIKATE BO MOGOČE VLOŽITI ŠE V 100 SLOVENSКИH PODJETIJ!

V Sloveniji poteka lastninjenje v dveh glavnih smereh, na eni strani je mogoče vlagati certifikate v investicijske sklade ali v okviru lastnega podjetja (interni in notranji odkup delnic) ter v procesu javne prodaje delnic podjetij zamenjati svoj certifikat za delnice točno določenega podjetja.

Po zadnjih podatkih Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo je javno prodajo delnic končalo že 23 slovenskih podjetij, med katerimi naj naštejemo le največje: **Droga** (Portorož), **Kolinska** (Ljubljana), **Kovinotehna** (Celje), **Lek** (Ljubljana), **Mlinotest** (Ajdovščina), **Pivovarna Laško** (Laško), **Sava Kranj**, **Tosama**

(Domžale) in **Fructal** (Ajdovščina).

Devetnajst slovenskih podjetij je že pridobilo I. soglasje državne agencije. Ta bodo pričela javno prodajo po pridobitvi II. soglasja oziroma v kratkem. Med zanimivejša podjetja sodijo: **Helios** (Domžale), **Cetis Celje** (aprila), **Luka** (Koper - junij), **Radenska Radenci** (april), **Svilanit** (Kamnik - v drugi polovici aprila) in **Zdravilišče Dobrna**, ki naj bi delnice svojega podjetja ponudila v zameno za certifikate konec aprila.

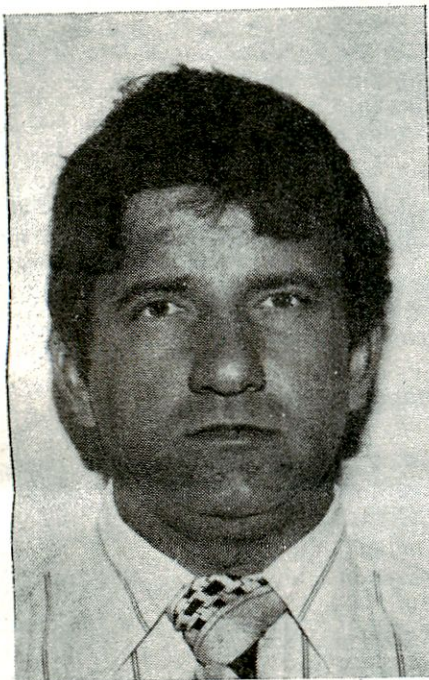
Agencija RS za prestrukturiranje in privatizacijo je do začetka marca odobrila že 573 programov lastninskega preoblikovanja slovenskih podjetij z družbenim kapitalom. Med temi je tudi še 78 podjetij, ki v svojem programu lastninjenja predvidevajo tudi javno prodajo delnic. Tako lahko torej zamenjate svoje certifikate za delnice približno 100 slovenskih podjetij vse do konca leta 1995 oziroma do razpisanega roka za javno prodajo delnic, ki ga po pridobitvi vseh soglasij podjetja določajo sama.

Praviloma potekajo javne prodaje delnic podjetij 30 dni od dneva objave javnega poziva v večjih slovenskih dnevnikih (najbolj pogosto na straneh Dela).

Tudi med temi 78-imi podjetji vas opozarjamo na največja in najbolj zanimiva podjetja (podatek v oklepaju pomeni predviden začetek javne prodaje delnic v letu '95): **Belinka** (Ljubljana (maj, junij)), **Beti Melika** (maj, junij), **Color Medvode** (maj), **EMONA Maximarket** (Ljubljana (maj, junij)), **Gorenje Velenje** (april, maj), **Intertrade ITS** (Ljubljana, Kompas Hertz, Ljubljana, Metalka Trgovina Ljubljana (april), MIP Nova Gorica (junij, julij)), **Petrol Trgovina** (Ljubljana (april)), **Pivovarna Union** (Ljubljana (maj)), **Saturnus Avtooprema** (Ljubljana (maj)), **Slovenijales** (Ljubljana (april, maj)), **TUB Swaty** (Maribor (april)), in **Žito Gorenjka Lesce** (junij).

Srečko Klaps, Kapital

MAJA DRUGA PESNIŠKA ZBIRKA JOŽETA ŽOHARJA

'Dlje ko je
v Avstraliji
bolj je pesnik'

Matjaž Kmecl

Jože Žohar je z Goričkega, tam se je rodil leta 1945 in se je še zelo mlad priselil v Avstrijo, Nemčijo in končno v Avstralijo, kjer še danes živi v Sydneyu. Bil je tajnik Slovenskega društva v Sydneyu in tajnik Solskega odbora za NSW, pred leti se je posvetil SALUK-u, Slovenskoavstralskemu literarnemu krožku in postal urednik njegovega glasila *Svobodni razgovori*, ki izhaja še danes nekajkrat na leto.

Pri Pomurski založbi v Sloveniji bo maja izšla druga pesniška zbirka sydneyškega Slovenca, urednika literarne revije *Svobodni razgovori* Jožeta Žoharja. Naslov zbirke je dokaj nenavaden **VEKU BUKEV** (vek, komu in čemu: veku). Tudi Jožetova prva zbirka pesmi je imela nenavaden naslov **AURORA AUSTRALIS**. Izšla je leta 1990 v Ljubljani in je prva knjiga avstralskega Slovenca, ki je doživel natis svojega dela v matični domovini. Pričakovati je, da bo tudi druga Jožetova zbirka pesmi tako izvirna in samosvoja kot je bila prva, v kateri je Matjaž Kmecl med drugim zapisal: ...kremeniti mož dvajset let tisoče kilometrov daleč, pa še zmeraj slovenski pesnik...naj je človek namreč kjerkoli, razseljen na vse konce sveta in vesolja, v velikanske in nepregledne naplavine časa, ostaja zaznamovan z usodo svojih ljudi; iz nje se mu ni mogoče izseliti, kakor se mu ni mogoče mednje ob vseh vračanjih dokončno povrniti...Žohar se domala erotično ljubi z besedo, jo odkriva, secira, išče, jo dela in ustvarja...niti sledu pomožnosti in jecljavosti. Pozornemu bralcu ob tem ne bodo ušla nekatera znamenja pesnikovega natančnega in gorečega zanimanja za sprotno slovensko lirsko produkcijo: v njej je, živi jo, soustvarja jo...naj ta kratki zapis o daljnobljuznji poeziji Jožeta Žoharja končamo s parafrazo neke njegove domovinske izjave: dlje ko je v Avstraliji, bolj je pesnik...

Prejeli smo....

Slovenski impresionisti

Z monografijo **SLOVENSKI IMPRESIONISTI** je prišla na slovenski knjižni trg publikacija, ki kljub ponatisu ni izgubila svoje vrednosti in pomembnosti. Slikarstvo štirih umetnikov - Ivana Groharja, Riharda Jakopiča, Matije Jame in Mateja Sternena - kot ga predstavlja izbor del in študija dr. Franceta Steleta - se brez dvoma uvršča med vrhunce slovenskega slikarstva ne samo po svoji izjemni likovni kvaliteti, temveč predstavlja svojevrsten umetniški manifest narodnega kulturnega preporoda ob prelomu stoletja. Po začetnem skupnem reševanju nove slikarske prakse so individualno razvijali svoj umetnostni izraz do tiste višine, s katero so potrdili vstop slovenskega slikarstva v evropski modernizem in tako ustvarili izhodišče za razvoj sodobnega slovenskega slikarstva. Knjiga formata 23 x 29 cm je trdo vezana s ščitnim ovitkom, ima 200 strani, 81 celostranih barvnih reprodukcij in tekst v slovenskem in angleškem jeziku. Maloprodajna cena je 6.825 SIT. Vaša naročila sprejemamo na naslov: **Co Libri, Prešernova 5, Ljubljana**, telefon: 1255 111 ali 218 964 in telefax: 224 454.

narodno

ZABAVNA GLASBA

EUROSONG 95

13. maj 1995

DRŽIMO PESTI ZA DARJO ŠVAJGER

Ponovno prenos na avstralski
SBS televiziji?

Darja Švajger

Slovenija je letos februarja med dvanajstimi nastopajočimi skupinami izbrala slovensko tekmovalno popevko za letošnji Eurosong, ki bo 13. maja v Dublinu. Tja gre Mariborčanka Darja Švajger s šolanim glasom in izkušnjami v gledališču ter s popevko *Prisluhni mi*. Darji je pot na Irsko za las ušla že predlani, ko se je Slovenija v Millstreetu tako slabo odrezala z IX band-om in pesmijo *Tih deževen dan*, da je pristala na samem repu in se s tem ni kvalificirala za lanskoletni nastop.

Popevko *Prisluhni mi* sta Darji napisala Sašo Fajon in Primož Peterca, ki sta z njo začela sodelovati predlani in s to pesmijo so zmagali (prav tako na predlanskem) festivalu *Melodije morja in sonca*. Njihov slog se za zdaj drži zlatih časov slovenske popevke, vendar že razmišljajo o kakšnem "ostrem" preskoku.

Sicer pa je Darja, čeprav zmage na slovenskem izboru za Eurosong ni pričakovala, zelo vesela in tudi kolegi so njo in in njeno pesem zelo toplo sprejeli. Od nastopa v Dublinu ne pričakuje kakšnih posebnih senzacionalnih dosežkov, ne razmišlja, katero mesto bo zasedla (čeprav ji poznavalci obljublajo visoko uvrstitev), vesela je le, da bo predstavljala Slovenijo. Darja je izdala svoj album pesmi *V objemu noči*, ki je v Sloveniji zelo popularen. Kar zadeva Eurosong, pa se bo od prihodnjega leta njegova ceremonija nekoliko spremenila; ne bo izpadanja glede na uvrstitev, ampak bo nekaj predtekmovanj z izločanjem.

POGOVOR S PETROM MANDELJEM

Pogovarjala se je
Stanka Gregorič

S.G.: Gospod Mandelj, avstralski Slovenci vas poznamo kot dolgoletnega predsednika Sveta slovenskih organizacij (SSOV), zdaj ste njen podpredsednik. Ustaviva se najprej pri tej organizaciji. Kaj bi odgovorili, če bi vas prosila, da mi čisto na kratko naštejete svoje uspehe in morda tudi neuspehe?

P.M.: Kot svoj glavni uspeh si štejem to, da mi je vedno uspelo motivirati svoje sodelavce v poslovnem in tudi društvenem delovanju tako, da so vse svoje sile dobrovoljno in složno uporabili za doseg skupnega cilja. Tako je bilo ko sem predsedoval gradbenemu odboru Slovenskega društva Melbourne (SDM), ko sem bil predsednik SDM in kasneje, ko sem vodil SSOV ter Svet slovenskih organizacij Avstralije (SSOA). Pri tem sem imel seveda tudi srečo, da sem znal zbrati okoli sebe dobre in zmožne sodelavce. Ti pa so verjetno s svoje strani cenili dejstvo, da se sam nikoli nisem obotavljal prijeti za kakršnokoli delo in jim s tem dajal zgled. Sicer pa ne bi bilo prav, da bi sam še naprej ocenjeval svoje delo, kajti to bi bila cenitev z mojega subjektivnega gledišča. Prepustimo to času, ki je najboljši sodnik.

S.G.: Kaj bi, če bi se lahko vrnili v preteklost, naredili enako tako kot ste in česar ne bi?

P.M.: Na to vprašanje je težko odgovoriti, mislim, da se bistvo mojega značaja ni spremenilo, zato se mi zdi, da se tudi moji postopki ne bi spremenili saj mislim, da v preteklosti ni ničesar kar bi moral obžalovati. Pa tudi če sem kdaj storil kaj napačnega, sem to storil v dobri veri, da imam prav.

S.G.: Kaj mislite o spravi med Slovenci v Avstraliji?

P.M.: Kdor govori, da bi bila sprava med Slovenci v Avstraliji potrebna, ta pretirava. Saj avstralski Slovenci nismo bili nikoli resno sprti in še velika večina nas ni nikoli ostro delila na "rdeče" in "bele". Kakor ogromna večina Slovencev v Avstraliji ni podpirala bivšega režima v Sloveniji, tako tudi ni nihče vidno in odprto napadal protikomunistično usmerjenih rojakov, niti naših verskih ustanov in njih predstavnikov. V društvenem življenju nikoli nismo delovali strankarsko ali ideološko-politično, saj smo vedeli, da bi to naše ljudi razdelilo na dva ali tri tabore, kar bi nam samo škodilo. Sprava je nekaj kar naj bi pomagalo vsemu slovenstvu, tako, da bi novi rodovi ne trpeli več pod hipoteko generacij vojnega in povojnega obdobja. Sprava je po mojem mišljenju nekaj kar se mora zgoditi prostovoljno in intimno, v srcu vsakega posameznika. Beseda sama pa je dostikrat samo beseda in nič več, saj menda drži tista: "Po svojih delih jih boste spoznali."

S.G.: Pa vendar, se vam ne zdi, da bi moral med nami vseeno napočiti čas za večje medsebojno toleriranje in priznavanje naših različnosti, dobrih in slabih lastnosti vsakega posameznika? Osebnost me najbolj moti ignoriranje, odbijanje, nerazumevanje in nepriljubljenost za pogovor.

P.M.: Med ljudmi vedno so in bodo različna mnenja. Nasprotje temu je enumje in tega seveda v normalni demokratični družbi ne more biti. Tako je tudi pri Slovencih. Po mojem mišljenju nam sprava ni toliko potrebna kot strpnost do ljudi z drugačnim mišljenjem. Sprava nikoli ne bo uspela, če se bo zahtevalo, da se eno mišljenje podredi drugemu, treba je iskati kompromise in prav zato je potreben dialog - po naše pogovor. Ta mora temeljiti na iskrenosti, poštenosti, dobronamernosti in resnici. Potvarjanje dejstev, natolcevanje, obrekovanje in razni predsodki pa že vnaprej onemogočajo vsak dogovor.

V medsebojnih društvenih odnosih v Viktoriji smo uspeli vzpostaviti prijateljsko in nesebično razmerje, čeprav smo v samem začetku morali premagati tudi mero nezaupanja. To isto vzdušje bi želeli vzpostaviti med vsemi našimi društvi v Avstraliji.

Naša društva delujejo v Avstraliji že desetletja. Ko so se pred kratkim pojavile nove organizacije, smo bili pripravljeni sodelovati in smo do neke mere z njimi tudi sodelovali. Vsa naša društva temelje na demokratičnih osnovah, ki so zapisana v pravilih. Praktično lahko vsak Slovenec ali celo tujec postane njih član in v okviru veljavnih pravil poteka tudi delo v društvih. To je tudi edini legalni način, s katerim se lahko vpliva na razumljiv odpor. Ker so društva strankarsko in ideološko neopredeljena, ne morejo delovati na teh poljih. S tem pa seveda ni rečeno, da ne morejo biti posamezni člani aktivni kje drugje. Na pošten in iskren pogovor pa smo vedno pripravljeni, dokler ta poteka v mejah dostojnega vedenja.

S.G.: Poglejva v organizacijo kjer ste predsednik - Svet slovenskih organizacij Avstralije (SSOA). Kdaj ste jo ustanovili, s kakšnim namenom in s kakšnimi cilji in nalogami - kaj bi torej želeli z njo doseči? Kdo je v odboru, najštejte mi prosim imena.

P.M.: Organizacija SSOA je bila formalno ustanovljena februarja 1993 v Geelongu. Njeni cilji so v glavnem: čim bolj smotrono organizirati sodelovanje vseh društev v Avstraliji, v dobrobit vseh avstralskih Slovencev, njih društev in slovenstva na splošno. Pretežna večina društev, ki so zdaj povezana v njej imajo za seboj že desetletna delovanja; vsa so gmotno na solidni podlagi in imajo tradicijo, ki je v tukajšnji naši javnosti dobro poznana in visoko cenjena. Slovenci v Avstraliji smo v primeri z drugimi narodnostmi številčno zelo majhni, zato je toliko bolj potrebno, da nastopamo skupaj in složno. Prav zato smo smatrali za koristno, da se te naše organizacije povežejo v telo, preko katerega bodo nastopale skupno - enoglasno, kadar bo seveda za to prilika. Svet organizacij pa upravljajo delegati, katere imenujejo posamezna društva.

S.G.: To sem vas vprašala zato, ker o vsem premalo vemo, ljudje govorijo eno in drugo, rada bi pa slišala o celotni zadevi "iz prvih ust" - torej od vas.

P.M.: Ljudje vedno govorijo tako kot jim je pač všeč. Kdor pa hoče izvesti dejstva, naj se obrne na posamezne odbore v SSOA povezanih društev.

S.G.: Kar naravnost vas bom vprašala: ali je res, da mislite ustanoviti svoj časopis, ki naj bi ga urejeval gospod Marjan Peršič iz Queenslanda?

P.M.: Tehtali smo tudi to možnost. Kot veste, večina naših društev izdaja svoja društvena glasila ali biltene. Na ta način je mnogo dvojnega dela in izdatkov in prav zato smo razpravljali o tem kako bi vsa društvena glasila povezali v eno. Tako bi bilo po eni strani delo centralizirano in racionalizirano, po drugi strani pa bi člani enega društva vedeli kaj delajo druga društva. Tako bi se eden od drugega učili in se istočasno tudi spodbujali. Seveda pa bi bile s tem povezane gotove tehnične zapreke in delo bi bilo zelo zahtevno za tistega, ki bi tako glasilo urejal in upravljal. Marjan Peršič je bil, kot oseba, ki ima izkušnje v pripravljanju in izdajanju časopisov, naprošen da razišče možnosti, dokler pa časopisa nimamo, tudi ne moremo govoriti kdo je ali bo njegov urednik.

S.G.: SSOV in SSOA je prav tako kot vsem drugim slovenskim organizacijam v Avstraliji na razpolago naš časnik. Ali boste sprejeli našo ponujeno roko? Seveda, če pa ustanovite svoj časopis pa bi bilo lepo, da bi prišlo do sodelovanja in ne rivalstva. Kaj mislite?

P.M.: Odbiti ponujeno roko preden je ugotovljeno kaj ta roka prinaša, bi bilo nesmotno, morda celo neumno. Preden pa bi morda prišlo do dokončne odločitve o naši publikaciji pa se seveda še vedno lahko pogovorimo, tako da odstranimo kakršnokoli rivalstvo, do katerega nam prav gotovo ni.

S.G.: Na koncu se vam prav lepo zahvaljujem za ta pogovor.

P.M.: Tudi jaz se vam lepo zahvaljujem za vaše zanimanje in upam, da bo ta najina komunikacija precej osvetlila razmere, ki niso tako negativne kot jih nekateri posamezniki skušajo prikazati.

DOMOVINA ŽIVI TAKO KOT ŽELI ONA IN NE KOT BI ŽELELI MI...

VTISI IZ SLOVENIJE
Mariza Ličan

Bila sem ena od štirih učiteljic iz Avstralije (Viki Mrak, Magda Pišotek, Marija Penca), ki se je v začetku tega leta udeležila seminarja za avstralske in argentinske učiteljice v Sloveniji. Hvaležna sem, da nam je Slovenija končno le priznala dolgoletno žrtvovanje in da se je res zanimala za naše delo. Tokrat nam je nudila kritje stroškov, od letalskih vozovnic do stroškov seminarja in drugo, verjetno se je za to najbolj zavzel dr. Peter Vencelj pa tudi drugi, ne bi šla v podrobnosti.

Slovenija je kazala veliko zanimanja za avstralski šolski sistem in osebno sem bila zelo presenečena, da so me kar na štirih radijskih oddajah, kjer sem bila gostja, z velikim zanimanjem spraševali o šoli, o naših radijskih oddajah in na splošno jih je zanimalo kako živimo; prav tako sem bila tudi štirikrat na televiziji in za zadnjo oddajo so mi dodelili kar celo uro...najbolj pa mi je bilo hudo, ko so me spraševali koliko imamo učencev pri pouku slovenščine, takrat nisem mogla skriti rdečice...drugi so se pohvalili s stotimi ali petstotimi, jaz pa...z deset, dvajset, petdesetimi učenci...

Po seminarju, ki se je pričel v Dolenjskih toplicah in je bil zelo koristen in poučen, smo 13 dni potovale po Sloveniji, srečevale različne ljudi, župane občin, tudi naše pesnike, spoznale smo slovenskega viteza, bile na obisku pri nadškofu - vsi so vedeli veliko o nas in vse so lepo pozdravili. Obiskovale smo cerkvice, šole in druge ustanove; užitek je potovati po Sloveniji ponoči, saj so cerkvice in kapelice vse osvetljene. Ljudje se vračajo v cerkev in čutiti je, da jim je to manjkalo. Bila sem navdušena tudi nad tem kako se trudijo, da bi zadržali svoja narečja...

Prisrečen sprejem na ljubljanskem letališču, z leve: predstavnici SIM, Mariza Ličan, Marija Penca, Viki Mrak in Magda Pišotek

Obiskale smo celo avstrijsko Koroško in italijansko Furlanijo, Režijo. Zamejski Slovenci nas občudujejo in pravijo: vi avstralski Slovenci imate vse možnosti za razvoj jezika, za poučevanje, imate svoj medij, radio, časopise...mi, zamejci pa smo zatirani. Opazila sem, da je bil v neki dvojezični šoli slovenski napis obrnjen navznotraj, tako, da se ni videl. Korošci se morajo še zdaj boriti za svoje pravice kot manjšina, to je strašno! Isto je v Režiji, kjer šele zdaj odkrivajo svoje korenine in vodič, ki je bil z nami je znal samo furlansko in je dejal, da se knjižnega slovenskega jezika šele zdaj uči. Tukaj vidimo kaj vse se nudi nam Slovincem v Avstraliji, saj je naš slovenski jezik priznan, tega pa recimo tudi v Argentini nimajo.

Življenje v Sloveniji je dobro, naša domovina je na dobri - prehodni - poti. Ljudje živijo tako kot se pač kdo znajde, eni bolj drugi slabše. Eni imajo lepe hiše in drage avtomobile, drugi se bojijo, da ne bi izgubili zaposlitev. Veliko je privatnih podjetij in dobrih gostiln. Cutijo se trenja med Ljubljano in Mariborom ter Primorsko, kjer menijo, da jih Ljubljana zapostavlja...Demokracija stopa naprej s polnim zagonom, povzroča sicer nekakšno zmešnjava pri ljudeh, ki je niso vajeni; na televiziji je čutiti svobodo govora, ni cenzure...Cene so visoke in če bi jih primerjala z avstralskim standardom, bi lahko rekla, da so celo višje kot tukaj v Avstraliji.

Kaj naj bi še rekla? Domovina pač živi tako kot živi ona in ne tako kot bi želeli mi...

KRONIKA

QUEENSLAND

ČAS OBLETNIC IN JUBILEJEV Snovanje slovske skupnosti v Brisbanu

Piše Mirko Cuderman

Tudi brisbanska slovska skupnost praznuje letos visoke jubileje. Čas neverjetno hitro beži, datumi in letnice postajajo prav zato še bolj pomembni. Za ta prispevek sem si sposodil nekaj podatkov iz društvenih glasil in drugih poročil...

Janez Primožič piše v društvenem glasilu Okrožnice: Pred ustanovitvijo PLANINKE je bilo že več poskusov, da se tukajšnji Slovenci združijo v neko skupnost. Tako je bilo na sestanku 27. oktobra 1952 na domu pokojnega Cirila Vuga sklenjeno, da se z dosedanjimi prostovoljnimi prispevki priredi prvi Slovenski večer in ta zamisel je bila zelo uspešna.

Jože Košorok poroča: 25. julija 1954 se je zbrala skupina slovenskih rojakov pri Janezu Primožiču z namenom, da se ustanovi društvo v Brisbanu. Navzoči so bili: Ciril Vuga, Janez Primožič, Jože Košorok, Josip Fon, Stanko Sivec in Martin Šilec. Mesec dni pozneje smo zvedeli za Plutove v New Farm in jih povabili k sodelovanju. Z veseljem so se odzvali in odslej prevzeli glavno delo.

Na fotografiji: prvo slovsko srečanje - zabava 21. avgusta 1954 in prireditveni odbor

Zbrali smo se, kakor domenjeno, in ustanovili pripravljalni odbor - samih delavcev in obrtnikov. Janez Primožič je bil edini s srednjo ekonomsko šolo. Za predsednika sem takrat predlagal Cirila Vugo, ki je to dolžnost z obotavljanjem sprejel. Tajnik je postal Janez Primožič, jaz pa blagajnik. To je bil torej pripravljalni odbor, ki naj bi organiziral prvi večji družabni večer Slovencev v Brisbanu. Najeli smo majhno sobo ob BAFS dvorani na George Str. Tukaj smo se zmenili kaj vse je za srečanje potrebno in si razdelili dolžnosti: Tone Kranjc bo priskrbel pivo in klobase, "kranske" so že takrat prodajali v Brisbanu, za ples naj bi poskrbel kar Stanko Smrdelj s svojo harmoniko. Jaz naj bi prinesel radiogramofon in slovske plošče. Dve dekleti naj bi pripenjali na vratih gostom rožmarinovo vejico s slovenskimi barvami. Finance naj bi nadzirali poseben nadzorni odbor: Stanko Sivec, Martin Šilec in Josip Fon.

Tako smo se prijetno zabavali in ko harmonikar ni mogel več igrati, smo plesali ob glasbi s plošč. Od nekod je prišel Legiša, ki je bil odličen harmonikar in nam nekaj časa igral, po zabavi pa je odšel in ga nismo več videli. Ta večer smo se dobro spoznali med seboj, posebej navdušeni so bili Plutovi, saj odkar so bili v Avstraliji, ata od leta 1926, ostala družina od 1936, niso videli toliko Slovenk in Slovencev.

V hotelu - "pabu" pri Lennonsu smo se moški večkrat srečevali ob sobotah in debatirali o politiki in drugih rečeh. Ugibali smo kako bi ustanovili društvo, med nami ni bilo nobenega akademika, da bi nam pomagal.

/Nadaljevanje prihodnjic/

Marjan Kovač in 1991 with then Prime Minister Bob Hawke

MARJAN KOVAČ died...

Brief curriculum vitae

Born in Palčje near Pivka on 9 January 1932. Matriculated at Gimnazia Postojna in 1952. Studied at Universities of Ljubljana - Slovenia, Trieste - Italy and New South Wales - Australia and graduated as Bachelor of Commerce/ Economics in 1963.

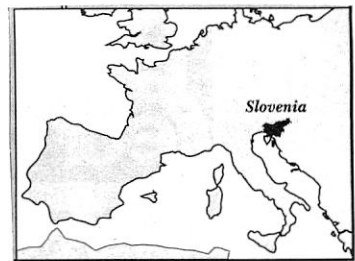
In Australia worked for private enterprise since arrival in 1957 till 1965 (Waltons Limited and Philips Industries); for Commonwealth Government departments between 1965 and 1978 (Snowy Mountains Authority, Northern Development and Treasury); and for Superannuation Fund Investment Trust, now called OFM, between 1976 and until retirement in 1991 as General Investment Manager of a fund valued at AUD 7 billion.

Served as a member of the Board of Directors of Elders Resources Limited, Chairman and Managing Director of SFTI Property Fund, Chairman of McNamara Property Trust, Property Unit Nominee Trust, Grosvenor Place Pty Ltd, 101 Collins str Pty Ltd and a number of SFTI subsidiary companies. Serving as a member of the Board of Jupiters Limited. Member of the Economic Society of Australia, Associated Member of the Securities Institute of Australia, foundation Fellow of the Australian Institute of Company Directors and member of the Commonwealth Club.

Served as the Honorary Treasurer of the Slovenian National Association Sydney, Treasurer and President of the Australian Slovenian Association - Canberra, President of the Australian Slovenian Conference and President of the Slovenian National Council of NSW.

Weekly

**ALPINA
BEST IN THE WORLD**

A Žiri-based shoe-making company, Alpina, can be rightfully proud of its business results which, for a country as small as Slovenia, are quite astounding. Last year Alpina sold over 400,000 pairs of boots for cross-country skiing, which was almost 40% of the entire world market share, and soared to top position among the shoe-makers for cross-country skiing. Even before that, shoe-makers from Žiri were a common name among this type of shoe buyer and had the largest share of the US market. Since the last proper winter of 1986, some of Alpina's competitors dropped or severely cut the production of boots for cross-country skiing. Alpina, on the other hand, persevered and managed to win over some of the best known names in cross-country for its advertising campaigns. This paid off and last year Alpina attained record output levels. The share Alpina has in alpine ski boots is of a more modest side. With its 170,000 pairs per annum it covers 2.5% of the world market. Alpina claims it no longer lags behind other manufacturers of ski boots as far as quality is concerned, but is significantly worse off because of lower investment in the promotion of its own trademark as a result of financial restrictions.

**ROTARY
WORK DONE BY ROTARY CLUB
IN SLOVENIA**

The Ljubljana Rotary Club is organising a prestigious Rotary Dance.

The profits from the dance will go to humanitarian action organised by the Rotary Club, and scholarships for young and talented students. The money will be collected from various sources including the entrance fee, and there will be an auction of works by Slovenian artists. The Rotary Club plays an important roll in carrying out the Rotarian mission: to serve for the benefit of the community.

At a press conference some of the club's activities of the past year were briefly described. These included the prize for the best teacher-tutor awarded by the Ljubljana Rotary Club with the intention of increasing respect for, and the position of, teachers in the society and push for changes in the system of values.

Last year the Ljubljana Rotary Club organised a charity concert (Miklavž's Night) with RTV Slovenia to help disadvantaged chil-

dren by using arts and artistic expression. Children were given audio and video equipment, musical instruments, music and design software for computers and other things children need when drawing. The auction of artists' work was very well received.

This year the Ljubljana Rotary Club plans to introduce Slovenia to three Rotary Clubs in Bern, Switzerland, and participate in other international projects. In July the top brass of the club will be changed, and the new president will be Dr Fedor Pečar. Last year a Rotary Club in Slovenj Gradec was founded as the sixth Rotary Club active in Slovenia (the others are in Portorož, Maribor, Bled and two in Ljubljana) and there are four more in the process of being founded (Novo Mesto, Ptuj, Metlika and Nova Gorica). Rotary Club is an international organisation of business and professional men and women who join with the intention of learning, establishing international links and organising charity and humanitarian events in the country and world-wide.

**PRIVATISATION
NEW DEADLINE FOR INVESTMENT
OF CERTIFICATES**

The Slovenian government has decided to shift the deadline for the investment of certificates to 31 December 1995. There are several reasons for this: the Agency for Ownership Transformation and Privatisation is currently engaged in privatisation programmes with 826 companies, which suggests that these companies will not have completed their privatisation before the end of 1995. Moreover, there are many companies which are not expected to complete the privatisation process in 1995.

For these and a number of other reasons, the earlier deadline for the investment of certificates (30 June 1995) was deemed to be much too soon. The total value of certificates invested so far is approximately SIT 325 billion (US\$ 2.62 billion). By shifting the deadline, the government is enabling those people who have not yet invested their certificates to participate in some interesting public share offers, such as the Port of Koper, Ljubljana Airport and Petrol.

The government has also started work on a new tax office, which is to replace the two existing tax offices. The new office will be more efficient, in part due to a special information system to be established at the Ministry of Finance. Every taxpayer will receive a tax number, which will be used to supervise tax payments.

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia

Dining Settings   Bentwood Chairs
Rocking Chairs   Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
Scoresby VIC 3152
Ph.: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2 A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148
Ph.: (02) 671 5999
Fax: (02) 621 3213

NA KONCU SE NASMEJTE...

Dva prijatelja medicine se pogovarjata, kako se borita proti nalezljivim boleznim.

"Kako se ubraniš bacilov?" vpraša prvi.

"Pred vsako uporabo prekuham vodo."

"In potem?"

"Potem jo steriliziram."

"Pametno, kaj pa storiš potem?"

"Grem v gostilno in spijem dva piva."

*

Sodnik: "Koliko ste stari gospodična?"

Priča: "Videla sem dvaindvajset pomladi."

Sodnik: "In kolikokrat, prosim?"

*

"Ali se ti ne zdi, da sem v tem klobuku videti za deset let mlajša?"

"Koliko si pa stara?"

"Trideset let."

"Ne, mislim brez klobuka."

*

GODOVNIKI

Filip in Jakob

Florjan

Zofka

VSE NAJBOLJŠE

Cena posamezne številke \$ 2.00; letna naročnina \$ 50.00;
polletna \$ 30.00; letna naročnina za prekomorske države
vključno z letalsko pošto \$ 100.00

GLAS SLOVENIJE

Založnik: Založba Glas

Ustanovitelji:

Stanka Gregorič, Alfred Brežnik, Dušan Lajovic in Štefan Merzel
Upravni odbor:

Alfred Brežnik, Dušan Lajovic in Stanka Gregorič

Uredništvo - glavna in odgovorna urednica, tehnično oblikovanje,
priprava strani:

Stanka Gregorič, 4 / 316 Dorset Rd. Boronia 3155, Melbourne, Avstralija

Telefon-fax: (03) 762 6830

Občasni sodelavci:

Dr. Stanislav Frank, Draga Gelt, Jožica Gerden, Ljotze Košorok, Martha
Magajna, Vinko Rizmal in Jože Zohar

Logo: Frances Gelt; Distribucija: S.Z. Gregorič

Informacije: STA (Slovenska tiskovna agencija), obvestila Veleposlaništva RS
v Canberri in Konzulata RS v Sydneyu, Delo, Slovenec, Mladina, Družina,
Naša Slovenija, Rodna gruda, Mladika, Slovenian Weekly, Finance, Lipov list,
turistične brošure iz Slovenije, Radio SBS (Sydney in Melbourne), Radio 3
ZZZ ter posamezni poročevalci

1/ Naročam Glas Slovenije
2/ Obnavljam naročnino
3/ Prilagam za tiskovni sklad

NASLOV:
GLAS SLOVENIJE
4/316 Dorset Rd.
Boronia VIC 3155

Podpisani(a) .....

Ulica in kraj .....

Država .....

Poštna št. ....

Podpis .....

Datum .....